

ΑΡΧΑΙΟΜΕΤΡΙΚΑ ΝΕΑ

Ύστατο "χαίρε" σε μια μεγάλη Ελληνίδα

Η Ελληνική Αρχαιομετρική Εταιρεία (Ε.Α.Ε.) άσπίσε φόρο τιμής στη Μελίνα Μερκούρη, Υπουργό Πολιτισμού, που έφυγε την πρώτη Κυριακή του Μάρτη 1994. Στα πολύπλευρα ενδιαφέροντα αυτής της μεγάλης προσωπικότητας, που τιμήθηκε όσο λίγος, βρισκόταν και ο κλάδος της Αρχαιομετρίας. Είχε πολλές φορές στο παρελθόν υποστηρίξει ή ενισχύσει σχετικές δραστηριότητες και έρευνες. Στην επίσημη γενική Συνέλευση της Ε.Α.Ε (10-3-94) αποφασίστηκε να κατατεθεί συμβολικό ποσό από την Εταιρεία για το Μουσείο της Ακρόπολης, στη μνήμη της μεγάλης Ελληνίδας.

Αρχαιομετρία, συντήρηση και σύγχρονες τεχνολογίες για την πληροφόρηση

Οι δυνατότητες που παρέχουν οι θετικές επιστήμες και οι τεχνολογίες της πληροφόρησης για την καλύτερη γνώση, διατήρηση και ανάδειξη της πολιτισμικής κληρονομιάς είναι γνωστές μόνο σ' ένα κύκλο ειδικών, που έχουν, μάλιστα, αναπτύξει αξιόλογες και πρωτοποριακές δραστηριότητες γύρω από αυτά τα θέματα, τόσο στη χώρα μας όσο και στο εξωτερικό. Οστόσο, οι δραστηριότητες αυτού του είδους αντιμετωπίζουν συνήθως δυσκολίες, όταν γίνονται προσπάθειες να ενταχθούν και να υποστηριχθούν από τα τρέχοντα κοινοτικά προγράμματα.

Στο φετινό Διεθνές Συνέδριο της European Materials Research Society (EMRS), που θα πραγματοποιηθεί από 24 έως 27 Μαΐου 1994, αποφασίστηκε από τους οργανωτές να προβληθούν για πρώτη φορά και τα παραπάνω θέματα, στη διάρκεια ενός από τα 7 Συμπόσια. Έχει ειδική σημασία το γεγονός ότι το Συμπόσιο θα γίνει στο Στρασβούργο, μέσα στις αίθουσες του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Με τον τρόπο αυτό οι δυνατότητες των θετικών επιστημών και των τεχνολογιών της πληροφόρησης θα παρουσιαστούν σε ένα ευρύτερο επιστημονικό κοινό και –κυρίως– στα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δηλαδή μέσα στα κέντρα αποφάσεων από τα οποία διαμορφώνεται η ευρωπαϊκή ερευνητική πολιτική (και όχι μόνο).

Τα θέματα που θα καλυφθούν στο Συμπόσιο είναι τα εξής:

1. Multimedia for the general public, towards an education for cultural tourism, but also educational modules; to facilitate the consultation of rare documents which would be harmed by manipulations and exhibits; towards a renewed didactic of Cultural Heritage with new electronic means and software.
2. New materials for conservation: past experiences and aging tests.
3. Relations between surface chemistry research and conservation methods which mostly affect the surfaces of objects and pigments.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο ένας από τους τρεις οργανωτές του Συμποσίου είναι Έλληνας, ο Δρ. Ι. Σιώτης, Δ/ντής του Ινστιτούτου Πυρηνικής Φυσικής στο Κέντρο "Δημόκριτος", και ότι μια ενεργός παρουσία Ελλήνων επιστημόνων στη συνάντηση θα βοηθήσει στην προσπάθεια δημιουργίας ειδικών προγραμμάτων και κοινοτικών πρωτοβουλιών προς όφελος της χώρας μας. Πληροφορίες: Τηλ.. (01) 6527539 & 6518770.

Γεωφυσικές έρευνες στη Μακεδονία

Πριν από μερικούς μήνες η αρχαιολογική σκαπάνη έφερε στο φως έναν ακόμη σημαντικό μακεδονικό τάφο. Βρίσκεται στο μεγάλο τύμβο του Μεσανίου Γιαννιτών, 3,5 χιλιόμετρα δυτικά της Πέλλας, στην αρχαία βασιλική οδό, μετέπειτα Εγνατία. Το σημαντικό εύρημα είναι αποτέλεσμα της καρποφόρας συνεργασίας της ΙΒ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Έδεσσας (αρχαιολόγος κ. Χρυσοστόμου) και του Εργαστηρίου Γεωφυσικής του Α.Π.Θ. (επ. καθηγ. Γ. Τσόκας). Εφαρμόστηκε με επιτυχία μια νέα τεχνική, που βασίζεται στη σεισμική δασκόμενη. Ας σημειωθεί ότι γεωφυσικές έρευνες για αρχαιολογικούς σκοπούς έχουν γίνει επανειλημμένα σε αρκετές περιοχές της Μακεδονίας (Δίο, Βερνιά, Ευρωπαϊός, Χαλκιδική κ.ά.) και της υπόλοιπης Ελλάδας με τα πιο σύγχρονα μέσα και με τεχνικές που είναι διεθνώς πρωτοποριακές. Πρόσφατα μάλιστα εντοπίστηκε, με χρήση ραντάρ και ερμηνεία σημάτων μέσω Η/Υ, η ακριβής θέση της διάρκειας του Ξέρξη, κοντά στην Ιερισσό της Χαλκιδικής, από ερευνητική ομάδα, με επικεφαλής τον αν. καθηγητή Γεωφυσικής του Πανεπιστημίου Πατρών κ. Σ. Παπαμαρινόπουλο.

Εταιρεία παροχής υπηρεσιών για την πολιτισμική κληρονομιά

Μια νέα εταιρεία ιδρύθηκε πρόσφατα με στόχο την παροχή υπηρεσιών σε θέματα πολιτισμικής κληρονομιάς. Με το ακρώνυμο ΘΕΤΙΣ (Θετικές Επιστήμες για την Τέχνη, Ιστορία, Συντήρηση), η εταιρεία απευθύνεται στην ελληνική και ξένη αγορά και προσφέρει ολοκληρωμένο φάσμα εξειδικευμένων υπηρεσιών, όπως:

- Χρονολογήσεις, ελέγχους αυθεντικότητας, αναλύσεις, χαρακτηρισμούς υλικών και γνωματεύσεις για ιστορικά αντικείμενα και έργα Τέχνης.
- Εκπόνηση λογισμικού για τη διαχείριση ιστορικών και αρχαιολογικών δεδομένων.
- Ανάπτυξη μεθόδων με νέα ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας (multi-media) για τη διδασκαλία και ανάδειξη της πολιτισμικής κληρονομιάς μας.
- Μελέτες για την κατανόηση αρχαίων και παραδοσιακών τεχνικών, με σκοπό την πιστή αναπαραγωγή τους στη σύγχρονη εποχή.

Στο ενημερωτικό έντυπο που κυκλοφόρησε αναφέρεται ότι οι δραστηριότητες της εταιρείας θα βασίζονται σε μελέτες ειδικών επιστημόνων-ερευνητών από το χώρο των θετικών επιστημών, της Πληροφορικής, της Αρχαιολογίας και της Ιστορίας της Τέχνης, με διεπιστημονικές προσεγγίσεις. Ακόμη ότι η εξέταση των αντικείμενων θα γίνεται σε εργαστήρια ερευνητικών κέντρων και πανεπιστημίων, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Η πρωτοβουλία για την ίδρυση της εταιρείας ανήκει στην κ. Ε. Αλούτη (Δρ. Χημικό), που προέρχεται από το χώρο της Αρχαιομετρίας, και φαίνεται ν' ανταποκρίνεται σε μια νέα ανάγκη των ανθρώπων να γνωρίσουν καλύτερα τις αρχές, την ιστορία και την εξέλιξη της Τέχνης και του Πολιτισμού.

Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες απευθύνονται σε συλλέκτες, κρατικά και ιδιωτικά Μουσεία, Ξένες αρχαιολογικές Σχολές, αρχαιολογικές εμπορείες έργων Τέχνης, συντηρητές, χειροτέχνες, ιδρύματα μελετών, εκπαιδευτικούς Οργανισμούς, Τουρισμό κ.ά. Πληροφορίες: ΘΕΤΙΣ, Ε.Π.Ε., Λεωφ. Κηφισίας 62, 151 25 Μαρούσι, τηλ.: (01) 6899097-6, fax: 6899797, κ. Ε. Αλούπη, Μ. Βόστη.

Δημοσιεύσεις

- Th. Skoulikidis and E. Kritikon, "Protective coating for marbles and stones using n-semiconductors as pigments", in: Structural Repair and Maintenance of Historical Buildings III, 1993, 243-249.
- Th. Skoulikidis et al., "Production of artificial patina on the surfaces of new marbles used for the restoration of ancient monuments and on the surface of white cement copies of statues", in: Conservation of Stone and other Materials, 1993, 644-651.
- P. Delopoulou, "Comparison of the corrosive action on Pentelic marble of nitrates and sulfates with the action of nitrogen-oxides and sulphur-dioxide", 1993, Atmospheric Environment, 26/B, 183-188.
- Y. Liritzis and M. Kokkoris, "Revised dose-rate data of Thermoluminescence/ESR-dating", 1992, Nucl. Geophys. 6/3, 423-443.
- G.N. Tsokas, "An investigation of the effectiveness of inverse filtering in the geophysical search of archaeological sites", in: Theory and Practice of Applied Geophysics, Vol 7: Geophysical exploration of archaeological sites, Eds. A. Vogel and G. Tsokas, 1993, 73-88.
- P. Karmis and G.N. Tsokas, "Time domain T.E.M. in the Search for buried antiquities", in: Theory and Practice of Applied Geophysics, Vol 7: Geophysical exploration of archaeological sites, Eds. A. Vogel and G. Tsokas, 1993, 123-138.
- S.P. Papamarinopoulos, A. Sarris and N. Pavlopoulos, "The geophysical signature of an ancient Avenue", in: Theory and Practice of Applied Geophysics, Vol 7: Geophysical exploration of archaeological sites, Eds. A. Vogel and G. Tsokas, 1993, 139-148.
- S.P. Papamarinopoulos, G.N. Tsokas, M. Lakaki and T. Savopoulou, "Advanced geophysical processing of field data and practical results", in: Theory and Practice of Applied Geophysics, Vol 7: Geophysical exploration of archaeological sites, Eds. A. Vogel and G. Tsokas, 1993, 149-160.
- J.M. Tealby, J. Oxley, T. Campbell, A. Giannopoulos and J. Dittmer, "Analysis of ground probing radar data, including polarization effects, when used in condition assessment of ancient monuments", in: Theory and Practice of Applied Geophysics, Vol 7: Geophysical exploration of archaeological sites, Eds. A. Vogel and G. Tsokas, 1993, 235-248.

Συνέδρια

- Κυκλοφόρησε το προκαταρκτικό πρόγραμμα του Διεθνούς Συμποσίου "The Ceramic Heritage", που θα γίνει στη Φλωρεντία, Ιταλία, από 28 Ιουνίου μέχρι 2 Ιουλίου 1994 (είχε προαναγγελθεί από τα Αρχαιολογικά Νέα). Στο Συμπόσιο θα περιλαμβάνονται 5 συνέδρια με τους εξής τίτλους: I: Interactions between ceramics, technology and culture, II: Steps of innovation of ceramics technology, III: Dating and provenance, IV: Analysis of materials, degradation and studies for conservation and restoring, V: Ancient ceramic production centers. Οι Δρες Γ. Μανιάτης (προσκεκλημένη), A. Boccia-Paterà, A. Moropoulou και P. Σατρακοπούλου θα παρουσιάσουν ανακοινώσεις από ελληνικά επιστημονικά ιδρύματα και από την Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών.

Πληροφορίες: 8th CIMITEC, P.O. Box 174, 48018 FAENZA, ITALY, Fax: 546-664138.

- Το 1ο Διεθνές Συνέδριο με θέμα "Η παλαιολιθική εποχή στην Ελλάδα και στις γειτονικές περιοχές" θα πραγματοποιηθεί στα Ιωάννινα από 7 ως 11 Σεπτεμβρίου. Το Συνέδριο οργανώνει το Υπουργείο Πολιτισμού (Εφορεία Παλαιανθρωπολογίας-Σημειολογίας και ΙΒ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων) και η Βρετανική Αρχαιολογική Σχολή. Οι θεματικές ενότητες στις οποίες θα δοθεί έμφαση είναι: α) Τεχνολογία και χρονολόγηση στην Καίσιτρη και Μέση Παλαιολιθική, β) Παιστοκλιματικές κλιματολογικές και περιβαλλοντικές συνθήκες, γ) Παλαιοοικονομία, δ) Τεχνολογία στην Ανώτ. Παλαιολιθική και ε) Πρόσφατα ερευνητικά προγράμματα. Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής είναι ο Δρ. Γ. Τζεδάκης, Διττής Αρχαιοτήτων ΥΠ.ΠΟ. Στο πρόγραμμα περιλαμβάνονται επισκέψεις στις σημαντικότερες παλαιολιθικές θέσεις της Ηπείρου.

Πληροφορίες: Εφορεία Παλαιανθρωπολογίας - Σημειολογίας (κα Ε. Κοτζαμποπούλου, τηλ. (01) 9224339, Fax: (01) 9225709.

Δελτίο συνδρομής

Να αποσταλεί συμπληρωμένο και συνοδευμένο από το αντίτιμο της συνδρομής στο περιοδικό
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ, οδός Χρ. Λαδά 3, 102 37 ΑΘΗΝΑ

Επιθυμώ να εγγραφώ συνδρομητής για ένα χρόνο - 4 τεύχη - από το τεύχος αριθμ. ....
Συνδρομή Εσωτερικού: Δρχ. 3.500 - Συμμετελών, Συλλόγων 4.000 - Οργανισμών, Τραπεζών, Ν.Π.Δ.Δ., Α.Ε. 5.000 -
Μαθητών και Σπουδαστών 3.000 (με αποστολή φωτοτυπίας αστυνομικής ή φοιτητικής ταυτότητας αντίστοιχα).
Εξωτερικού: Αεροπ. ταχυδρ. Ευρώπη \$27 - Αμερική, Καναδάς, Αυστραλία \$30 - Σπουδαστών εξωτερικού \$22 - Κύπρος \$22

Τρόπος πληρωμής: Ταχυδρομική ή τραπεζική επιταγή στο περιοδικό **ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ**, Χρ. Λαδά 3, 102 37 ΑΘΗΝΑ.

Επώνυμο	Όνομα	
Οδός	Αριθμός	Τηλ.
Πόλη	Ταχ. Κώδ.	
Ημερομηνία	Υπογραφή	